

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.102>

УДК 336.717.061

О. О. Ситник,

*аспірант, Заклад вищої освіти «Міжнародний науково-технічний
університет імені академіка Юрія Бугая»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-7820-4876>

КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ

О. Sytnyk,

Postgraduate student,

Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University

CREDITWORTHINESS OF AN ENTERPRISE: ESSENCE, TYPES AND MECHANISM OF FORMATION

Кредитоспроможність як одна з ключових характеристик та передумов формування фінансової гнучкості підприємства потребує чіткого визначення змісту та механізму формування з метою побудови дієвих підходів до управління. Досліджено наявні підходи до визначення кредитоспроможності підприємства. На основі критичного аналізу ідентифіковано основні сутнісні характеристики кредитоспроможності та уточнено її економічний зміст. Розкрито механізм формування

кредитоспроможності, систему факторів, що її обумовлюють. Доведено, що не дивлячись на переважно фінансову трактовку цього поняття, кредитоспроможність обумовлюється не лише фінансовою політикою, а формується під впливом пропорцій та ефективності здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Сформульовано підхід до класифікації видів кредитоспроможності.

Сформульовані положення дозволяють більш комплексно та глибоко розкрити сутність кредитоспроможності та створює теоретичну основу для побудови дієвих практичних механізмів її оцінювання та управління нею.

Effective attraction of financial resources is an important prerequisite for the development of an enterprise, including debt. This problem is especially relevant for Ukrainian enterprises, which mainly finance their activities through debt capital. This requires building and maintaining a high level of creditworthiness. Creditworthiness as one of the key characteristics and prerequisites for the formation of the financial flexibility of an enterprise requires a clear definition of the content and mechanism of formation in order to build effective approaches to management. Existing approaches to determining the creditworthiness of an enterprise are studied. Based on critical analysis, the main essential characteristics of creditworthiness are identified and its economic content is clarified. It is substantiated that creditworthiness is determined by a complex of external and internal factors, is associated with the level of solvency of the enterprise, is immanent to the past, present and future, is determined by the payment discipline and ethical attitudes of the enterprise, acting simultaneously as an evaluation characteristic and depends on the traditions of its assessment. Based on this, creditworthiness is defined as a systemic characteristic of the ability and willingness (discipline) of an enterprise to attract, repay and service loans on time, which is inherent in the past, present and future state of the enterprise and is formed under the influence of a complex of objective factors of the external and internal environment and the traditions of its assessment. The mechanism of creditworthiness formation and the system of factors that determine it are revealed, in particular:

external environmental factors such as macroeconomic, political situation, technological development, state and prospects for the development of the industry; the level of solvency and financial stability of the enterprise; traditions of assessing creditworthiness; the level of payment discipline, business reputation of the enterprise, its owners and top managers.. It is proved that despite the predominantly financial interpretation of this concept, creditworthiness is determined not only by financial policy, but is formed under the influence of the proportions and efficiency of operational, investment and financial activities. An approach to classifying types of creditworthiness by time horizon of assessment, level of sufficiency, level of achievement, assessment period has been formulated.

The formulated provisions allow for a more comprehensive and in-depth disclosure of the essence of creditworthiness and create a theoretical basis for building effective practical mechanisms for its assessment and management.

Ключові слова: *кредитоспроможність, платоспроможність, платіжна дисципліна, репутація підприємства, механізм формування кредитоспроможності, види кредитоспроможності*

Keywords: *creditworthiness, solvency, payment discipline, enterprise reputation, mechanism for forming creditworthiness, types of creditworthiness.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розвиток підприємства неможливий без залучення належного обсягу фінансових ресурсів. Важливим джерелом їх формування є фінансові кредити. Кредитування виступає важливим драйвером розвитку бізнесу, так як дозволяє швидко акумулювати фінансові ресурси для реалізації інвестиційних проектів з розширення, технологічного вдосконалення та масштабування бізнесу. Крім цього позиковий капітал має нижчі витрати на залучення порівняно з додатковим залученням власних ресурсів, дозволяє зберігати усталену структуру власності. Особливо важливу роль

кредитування відіграє для вітчизняних підприємств, які функціонують в умовах низькорозвиненого фондового ринку, що ускладнює швидке формування великих обсягів власних фінансових ресурсів за рахунок емісії акцій.

Статистичні дані засвідчують, що українські підприємства переважно фінансують свої активи за рахунок позикового капіталу. Так, на кінець 2022 року середня частка довгострокових та поточних зобов'язань посідала 73% в загальних джерелах фінансування підприємств України, 58% - у великих, 79% - у середніх та 82% - у малих підприємств. Зважаючи на те, що левову частку суб'єктів господарювання в Україні становлять середні та малі підприємства, можна стверджувати, що основним джерелом фінансування діяльності підприємства є саме позикові кошти. Особливо значну частку позики посідають в джерелах фінансування промислових підприємств (79%) та торгівлі (89%), тобто галузях, які здійснюють найбільший внесок у формування доданої вартості країни [1]. В умовах нестабільного зовнішнього середовища зазначені підприємства за відсутності належних механізмів управління кредитоспроможністю можуть відчувати серйозні фінансові проблеми, що негативно впливатиме на національну економіку в цілому.

Це актуалізує дослідження проблем формування кредитоспроможності підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивчення теоретичних засад та практичних аспектів формування кредитоспроможності підприємства існує з моменту виникнення інституту кредитування, так як для кредитної установи важливим є зниження кредитних ризиків та впевненість у вчасному поверненні позики, а для позичальника – забезпечити стабільність розвитку без ризику банкрутства. Тому, високий рівень кредитоспроможності є бажаною характеристикою для обох сторін кредитної угоди. Зміна умов господарювання, зростання і поява нових ризиків, трансформація бізнес-процесів та систем менеджменту обумовлює нові дослідження в цій царині.

Так, в роботі Казак О.О. та Дворецького Д.Ю. досліджується еволюція поняття «кредитоспроможність», її відмінність від інших характеристик фінансового стану підприємству, відмінності між кредитоспроможністю підприємства та фізичної особи [2].

Caplinska A., Tvaronavičienė M. досліджують розвиток концепції кредитоспроможності в контексті генезису теорії кредиту, наголошуючи, що в сучасних умовах акцент в оцінюванні кредитоспроможності має ставитись на здатність ефективно використовувати кредит, що відповідає концепції сталого розвитку [3].

Усик В. обґрунтовує економічний зміст та складові поняття кредитоспроможності підприємства в умовах трансформації світового ринку, досліджує інструменти та методи оцінки кредитоспроможності в сучасних умовах [4].

У роботі [5] вивчається вплив етичних факторів на формування кредитоспроможності підприємства.

У статтях [6-8] вивчаються особливості різних методів оцінювання кредитоспроможності підприємства, регіональні відмінності у ідентифікації кредитних ризиків, взаємозв'язку між дієвими методами оцінювання кредитоспроможності та кредитних ризиків та сталістю фінансової системи.

В роботі [9] розглядаються особливості формування кредитоспроможності українських сільськогосподарських підприємств під час роботи в нестабільних умовах (2007-2029 рр). Пропонуються напрями вдосконалення методів оцінювання кредитоспроможності на основі виявлених особливостей функціонування підприємств. Проблематика вдосконалення методів оцінювання кредитоспроможності на основі особливостей її прояву та формування в сучасних умовах також досліджується в роботах [10, 11].

В роботі [13] обґрунтовується методика оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, основи її формування. Методика дозволяє

прослідкувати взаємозв'язок між інвестиційною привабливістю та кредитоспроможністю підприємства, спільні аспекти їх оцінювання.

В дослідженні [14] оцінюється взаємозв'язок між поведінковими факторами та кредитоспроможністю малих підприємств з метою розширення доступу малих та середніх підприємств до кредитних коштів. Автори акцентують увагу на актуальних складнощах доступу малих підприємств до кредитних ліній, що створює суттєві перепони для розвитку економіки. Пояснюються евристики, що впливають на підприємців та пропонується регресійна модель, що показує залежність кредитоспроможності від поведінкових чинників. Автори пропонують банкам можливість використання психометричних інструментів для перевірки кредитоспроможності малих підприємств, що може потенційно підвищити їх доступ до кредитних ліній та підвищить ефективність функціонування. В регресійні моделі, запропоновані авторами, можуть бути вбудовані психометричні інструменти для покращення перевірки кредитоспроможності та підвищення якості кредитів, що видаються банками [14]. Тема відмінностей у формуванні та необхідних підходах до оцінювання кредитоспроможності малих та великих підприємств досліджується в роботах [15, 16].

Огляд останніх досліджень та публікацій свідчить про наявність дискусій з приводу визначення сутності кредитоспроможності, факторів та особливостей її формування на підприємствах різних видів діяльності та різного розміру в умовах невизначеності та високої волатильності факторів зовнішнього середовища.

Метою дослідження є уточнення сутності кредитоспроможності підприємства, її видів та механізму формування, що створить основу для побудови та запровадження дієвих систем управління нею на підприємстві. Дослідження ґрунтується на принципах системного підходу та загальнонаукових методах дослідження: аналізу та синтезу, порівняння та узагальнення. В основу роботи покладені наукові праці з проблем

кредитування, ризик-менеджменту, фінансування вітчизняних та закордонних науковців, нормативні акти Національного банку України та міжнародних організацій.

Виклад основного матеріалу. Дослідження сучасних трактовок поняття «кредитоспроможність підприємства» дозволило нам виокремити декілька принципових підходів до його визначення (табл.1).

Таблиця 1. Підходи до визначення поняття «кредитоспроможність підприємства»

Підхід	Коротка характеристика
Нормативний (як етична категорія)	Кредитоспроможність визначається переважно як етична категорія, яка повною мірою залежить від порядності та етичних установок позичальника. Така точка зору започаткована класиками економічної теорії та розвивається в роботах сучасних науковців [5, 14]
Фінансовий (як здатність уникати дефолту)	В межах цього підходу кредитоспроможність визначається як здатність підприємства вчасно та в повному обсязі виконувати зобов'язання. Такого підходу дотримується численна кількість дослідників [4, 6]. Також цей підхід декларується у нормативних документах НБУ [16] та Базельського комітету [17]. Зазначені інститути не використовують поняття кредитоспроможності, а оперують поняттям «ризик дефолту», під яким розуміють нездатність погасити кредит та відсотки вчасно та в повному обсязі.
Суб'єктивний (як оціночна категорія)	Визначає кредитоспроможність як оціночну категорію, розуміючи оцінку банком здатності підприємства погашати кредит та відсотки [18, 19]. Даний підхід певною мірою передбачає суб'єктивну компоненту, так як різні банки можуть потенційно по-різному оцінити рівень кредитоспроможності одного й того ж самого позичальника.
Фінансово-економічний (як здатність уникати дефолту за рахунок ефективної звичайної/операційної діяльності)	Даний підхід, на наш погляд є вдосконаленим фінансовим підходом, який розуміє кредитоспроможність як здатність виконувати зобов'язання за кредитом вчасно і в повному обсязі за рахунок грошових коштів, що отримані в результаті «ефективної звичайної діяльності» [20], або «за рахунок створеної доданої вартості» [3].
Системний (як сукупність умов)	Визначає кредитоспроможність як систему умов, що дозволяють підприємству залучати кредит, вчасно та в повному обсязі виконувати зобов'язання за ним [21]. Даний підхід акцентує увагу на факторах зовнішнього та внутрішнього середовища, які визначають кредитоспроможність підприємства і по суті, постулює тезу, що рівень кредитоспроможності формується під впливом цілого комплексу факторів.

Джерело: складено за [3-7, 14-21]

На наш погляд, зазначені підходи не протирічать один одному, а доповнюють, характеризуючи різні аспекти кредитоспроможності. Їх узагальнення та розвиток дозволило нам виокремити наступні сутнісні характеристики кредитоспроможності:

1. Кредитоспроможність формується під впливом комплексу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. До числа таких факторів належать загальноекономічні чинники, політична ситуація, технологічні аспекти, всі аспекти функціонування підприємства.

2. Кредитоспроможність визначається платоспроможністю підприємства, проте ці поняття не є тотожними. Отже, у підприємства має бути достатньо грошових коштів для погашення відсотків за кредит та основної суми боргу. Звідси витікає, що підприємство має функціонувати ефективно, тобто погашати кредит із новоствореної доданої вартості, а після погашення кредиту підприємство має бути спроможним далі фінансувати свою діяльність.

3. Кредитоспроможність залежить від етичних установок позичальника. Тобто, виконання зобов'язань обумовлюється не лише можливістю, а і готовністю, тобто бажанням підприємства це зробити. Оперуючи спеціальною термінологією можна стверджувати, що підприємство повинне мати високий рівень платіжної дисципліни та формувати високий рівень ділової репутації.

4. Кредитоспроможність підприємства є оціночною характеристикою, тобто вона залежить не лише від особливостей функціонування підприємства, умов зовнішнього середовища, а і від традицій оцінювання, стандартів банку тощо.

5. Кредитоспроможності імманентні ознаки минулого, теперішнього та майбутнього стану підприємства. Так, банк завжди оцінює кредитну історію, тобто фінансовий стан та платіжну дисципліну в минулому. При видачі кредиту важливе значення для банку має фактичний фінансовий стан підприємства, його позиція на ринку тощо та можливий

потенціал розвитку, що пов'язано з теперішніми та майбутніми характеристиками підприємства.

Виходячи з визначених сутнісних ознак кредитоспроможності, можна дати наступне визначення цього поняття. Кредитоспроможність – це системна характеристика здатності та готовності (дисципліни) підприємства залучати, вчасно погашати та обслуговувати кредити, яка іманентна з минулим, теперішнім та майбутнім станом підприємства та формується під впливом комплексу об'єктивних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища і традицій її оцінювання.

Зазначене визначення, на наш погляд, надає вичерпну характеристику поняття «кредитоспроможність підприємства» та розкриває механізм її формування (рис.1).

Рис.1. Механізм формування кредитоспроможності підприємства.

Джерело: складено автором

Так, зовнішнє середовище чинить опосередковано, але суттєвий вплив на рівень кредитоспроможності підприємства. Погіршення макроекономічних індикаторів, за звичай, сигналізує про розвиток кризових явищ, які можуть мати різну природу. Це призводить до інфляції, зниження

доходів населення, що негативно позначається на доходах, та фінансовому стані підприємств, що знижує рівень їх платоспроможності. Одночасно в умовах погіршення макроекономічної ситуації часто банки неохоче кредитують підприємства, унакаючи проблем з можливим погашенням кредиту.

Політична нестабільність також негативно впливає на кредитоспроможність підприємств та потенційні можливості кредитування. Яскравим прикладом цього є воєнний стан, який призвів до негативних економічних наслідків, погіршення макроекономічних показників, прямих та непрямих економічних втрат підприємств. На тлі цих тенденцій спостерігається зростання обсягу непрацюючих кредитів, високих ризиків погіршення фінансового стану підприємств та, відповідно, стриманої політики банків щодо видачі кредитів.

Водночас, варто зазначити, що визначальний вплив на рівень кредитоспроможності підприємства чинять фактори внутрішнього середовища, тобто ефективність його функціонування, якість та ефективність управління, виваженість обраної інвестиційної та фінансової політики. Ефективні підприємства навіть в складних умовах зовнішнього середовища можуть компенсувати зовнішні загрози сильною внутрішньою позицією, високим запасом фінансової міцності, за рахунок ефективного та якісного управління демонструвати високий рівень адаптивності та забезпечувати високу кредитоспроможність. Зазвичай такі підприємства демонструють високий, або нормальний рівень платоспроможності за рахунок ефективної операційної та інвестиційної діяльності, високий/нормальний рівень фінансової стійкості за рахунок збалансованої політики формування структури капіталу.

Якщо при цьому підприємство має високу ділову репутацію, платіжну дисципліну, навіть в складних економічних умовах воно може бути спроможним залучати та погашати кредити.

Звичайно ідентифікація рівня (класу) кредитоспроможності підприємства залежить від регіональних традицій та практики. Очевидно, що в умовах розвинених економік вимоги щодо індикаторів платоспроможності вищі, ніж в економіках, що розвиваються та мають вищий рівень нестабільності функціонування. В цьому проявляється певний відносний суб'єктивізм оцінки, а точніше її поділу на класи.

Представлений рисунок також демонструє, що поняття кредитоспроможності є ширшим, ніж платоспроможність та фінансова стійкість і обумовлюється якістю менеджмента, репутацією підприємства, його власників та топ-менеджерів.

Не дивлячись на те, що кредитоспроможність сприймається та трактується переважно як фінансова категорія, її формування відбувається не лише під впливом фінансової політики та діяльності підприємства, а визначається ефективністю операційної та інвестиційної діяльності (рис. 2).

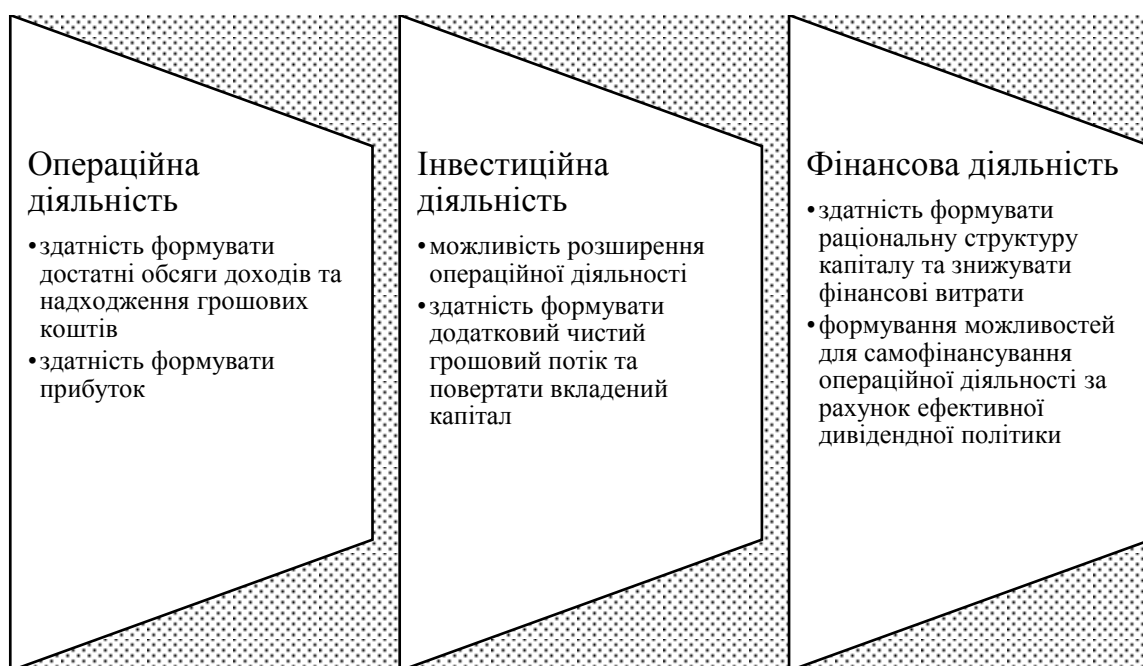

Рис.2. Внутрішній механізм формування кредитоспроможності підприємства

Джерело: складено автором

Так, ефективна операційна діяльність обумовлює можливість формування достатнього обсягу доходів та надходження грошових коштів, прибутку, який є джерелом фінансування додаткових інвестицій. Ефективна інвестиційна діяльність створює можливості для розширення потенціалу підприємства, нарощення обсягів операційної діяльності та повернення капіталу у вигляді додаткового чистого грошового потоку. Таким чином, результати та пропорції операційної та інвестиційної діяльності обумовлюють рівень платоспроможності підприємства та формує потенціал для самофінансування. Ефективна фінансова діяльність обумовлює раціональну структуру капіталу та за рахунок виваженої дивідендної політики формує можливість для достатнього самофінансування підприємства. Отже, в межах фінансової діяльності формуються основи для забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Але це можливо лише за умови поєднання виваженої фінансової діяльності з ефективною операційною та інвестиційною діяльністю. Таким чином, кредитоспроможність обумовлюється не лише рішеннями у фінансовій сфері, а параметрами та результатами операційної та інвестиційної діяльності.

Комплексність поняття «кредитоспроможність підприємства», складний механізм її формування, вимагає її комплексного розгляду в межах класифікації. На наш погляд, кредитоспроможність підприємства можна класифікувати наступним чином (табл. 2).

Зазначені види кредитоспроможності дозволяють забезпечити більш ґрунтовне та глибоке вивчення особливостей її формування з метою подальшого аналізу та побудови систем управління на підприємстві.

Таблиця 2. Види кредитоспроможності підприємства

Класифікаційна ознака	Види кредитоспроможності	Коротка характеристика
За періодом оцінювання	Ретроспективна	Характеризує кредитоспроможність в періоди, що передують поточному. Здебільшого розглядається як кредитна історія підприємства
	Поточна	Характеризує кредитоспроможність в поточному періоді (на момент залучення кредиту)
	Прогнозна	Характеризує можливий розвиток кредитоспроможності в майбутньому
За можливістю досягнення	Цільова	Характеризує бажаний рівень кредитоспроможності
	Фактична	Характеризує реальний рівень кредитоспроможності
	Потенційна	Характеризує можливий рівень кредитоспроможності після реалізації доступних резервів її нарощення
За рівнем достатності	Достатня (диференціюється за класами)	Надає можливість залучення кредиту на вигідних, або на середньоринкових умовах
	Недостатня	Не надає можливість залучити кредит
За горизонтом оцінювання	Короткострокова	Передбачає оцінку на період до одного року
	Довгострокова	Передбачає оцінку на перспективу понад 1-го року
За рівнем узгодженості окремих елементів кредитоспроможності	Збалансована	Формується за рахунок узгодженості окремих елементів
	Розбалансована	Ситуація, коли окремі елементи кредитоспроможності незбалансовані, але одні високі характеристики можуть компенсувати низькі показники за іншими складовими.

Джерело: складено автором

Висновки. Не дивлячись на тривалий розвиток теорії кредиту та теоретичних основ кредитоспроможності, підходи до її визначення залишаються дискусійними та постійно вдосконалюються, як і методи оцінювання. Критичний аналіз та розвиток наявних підходів до трактовки кредитоспроможності дозволили ідентифікувати її основні сутнісні ознаки: комплексний характер формування, залежність від платоспроможності, етичних установок позичальника, оціночний характер залежно від регіональних традицій та імманентність з минулим, теперішнім та майбутнім.

Кредитоспроможність формується під впливом цілого комплексу чинників, серед яких важливе місце посідають фактори зовнішнього середовища, ефективність та збалансованість операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, які визначають рівень його платоспроможності та фінансової стійкості, репутація підприємства та його власників і топ-менеджерів, регіональні особливості оцінювання. Комплексність формування та багатогранність поняття кредитоспроможності вимагає її класифікації та поділу на види за періодом оцінювання, можливістю досягнення, рівнем достатності, горизонтом оцінювання, рівнем збалансованості та узгодженості окремих елементів.

Сформульовані положення щодо уточнення сутності, механізму формування та класифікації видів кредитоспроможності підприємства створюють підґрунтя для вдосконалення методів її оцінювання, розробки дієвих механізмів управління нею, що буде становити подальші напрями розвідок автора.

Література

1. Державна служба статистики України (2024), “Діяльність суб’єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва”, URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 4 December 2024)
2. Казак О. О., Дворецький Д. Ю. (2021), “Сутність кредитоспроможності позичальника та організаційні засади її аналізу на прикладі «Креді Агріколь Банк»”. *Ефективна економіка*, [Online], 2021. №. 5, DOI: 10.32702/2307-2105-2021.5.107., URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/> (Accessed 15 December 2024)
3. Caplinska, A. and Tvaronavičienė, M. (2020), “Creditworthiness place in Credit Theory and methods of its evaluation”. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, vol. 7(3), pp. 2542-2555. [http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3\(72\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3(72))

4. Usyk, V. (2020), "Concept of Evaluation of Creditworthiness of Enterprises in Conditions of Economic Cycle". *Theoretical and Practical Research in Economic Fields (TPREF)*, vol. 22, pp. 120-132.
5. Way, Jonathan, (2017), "Creditworthiness and matching principles", *Oxford studies in normative ethics*. Vol 7. Oxford University Press. Available at: <https://philpapers.org/archive/WAYCAM.pdf> (Accessed 15 December 2024).
6. Kolodiziev, O. M. and Omelchenko, O.I. (2020), "Methodological and practical aspects of analyzing the borrowers' creditworthiness to minimize credit risks faced by banks". *Publishing house of the Bronislaw Markiewicz State Higher School of Technology and Economics in Jaroslaw*, pp. 117 – 134.
7. Bai, C., Shi, B., Liu, F. and Sarkis, J. (2019), "Banking credit worthiness: Evaluating the complex relationships". *Omega*, vol. 83, pp. 26-38.
8. Caplinska, A. and Tvaronavičienė, M. (2020), "Towards sustainability of financial system via complex assessment of borrower's creditworthiness". *Journal of Security & Sustainability*, Issue 9 (4), DOI: 10.9770/jssi.2020.9.4(23), Available at: <https://typeset.io/pdf/towards-sustainability-of-financial-system-via-complex-4m1z2bubfx.pdf>, (Accessed 15 December 2024)
9. Wasilewska, N., Wasilewski, M. and Zabolotnyy, S. (2018), "The enterprise's financial condition assessment as a component of its creditworthiness". *Problemy Rolnictwa Światowego*, T. 18, vol. 4 (en), DOI: 10.22630/PRS.2018.18.4.137, Available at: https://www.researchgate.net/publication/330695179_The_Enterprise's_Financial_Condition_Assessment_as_a_Component_of_its_Creditworthiness, (Accessed 15 December 2024)
10. Koliesnichenko, A. and Wu, L. (2024), "Diagnostic methods of the company's creditworthiness", (*on-line*), Available at: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7cc83bdf-6999-45bd-b477-a2dd0e44efb8/content> (Accessed 15 December 2024)
11. Ubarhande, P., and Chandani, A. (2021), "Elements of Credit Rating: A Hybrid Review and Future Research Agenda". *Cogent Business & Management*,

vol.8, Available at:
<https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7cc83bdf-6999-45bd-b477-a2dd0e44efb8/content> (Accessed 15 December 2024)

12. Corazza, M., Funari, S., and Gusso, R. (2016), “Creditworthiness evaluation of Italian SMEs at the beginning of the 2007–2008 crisis: An MCDA approach”. *North American Journal of Economics and Finance*, vol. 38, pp.1–26.

13. Binda, J, Prokopenko, M, Ramskyi, A, Shuplat, O., Halan, L., Mykhalenko, D. (2020). “Assessment of investment attractiveness of industrial enterprises”. *International Journal of Management (IJM)*, Vol. 11, Issue 2, pp. 27–35, Available at:
<http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=2>
(Accessed 15 December 2024).

14. Shevchenko, D., Godwin, E. I. (2018), “The effects of behavioral factors on the creditworthiness of small-scale enterprises: Fractal Approaches for Modeling Financial Assets and Predicting Crises”, IGI Global, pp. 100-114.

15. Borish, M. S. (2020), “SME creditworthiness and financing: Firm size effects”. Abstract of Ph.D. dissertation, Carleton University, 203 p. DOI: <https://doi.org/10.22215/etd/2020-14276> (Accessed 12 January 2025)

16. Верховна Рада України (2025), “Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України від 30.06.2016 № 351”. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text_ (Accessed 12 January 2025).

17. The Basel Committee on Banking Supervision (2025), “*International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework Comprehensive version*”. Available at:
<https://www.bis.org/publ/bcbs128.pdf> (Accessed 12 January 2025).

18. Гідулян А. “Поліпшення методики оцінки кредитоспроможності позичальників”, *Вісник НБУ*, 2012, vol. 1, сс. 53-58.

19. Мороз А.М. Банківська енциклопедія, Ельтон, Київ, 2008, 328 с.

20. Галасюк В. (2007). “Оцінка кредитоспроможності позичальників: що оцінюємо?”, *Вісник Національного банку України*, 2007, vol. 5, pp. 54-56.

21. Лагутін В. Д. “Кредитування: теорія і практика”, Знання, КОО, Київ, 2000, 215 с.

References

1. State Statistics Service of Ukraine (2024), “Activity of large, medium, small and micro-entrepreneurship”, Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>, (Accessed 4 December 2024).

2. Kazak, O.O. and Dvoretzkyi, D.Yu. (2021), “The essence of the borrower's creditworthiness and the organizational principles of its analysis using the example of Credit Agricole Bank”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 5, Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua> (Accessed 15 December 2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.5.107.

3. Caplinska, A. and Tvaronavičienė, M. (2020), “Creditworthiness place in Credit Theory and methods of its evaluation”, *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, vol. 7(3), pp. 2542-2555. [http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3\(72\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3(72))

4. Usyk, V. (2020), “Concept of Evaluation of Creditworthiness of Enterprises in Conditions of Economic Cycle”, *Theoretical and Practical Research in Economic Fields (TPREF)*, vol. 22, pp. 120-132.

5. Way, J. (2017), “Creditworthiness and matching principles”, *Oxford studies in normative ethics*, Vol 7, Oxford University Press, Available at: <https://philpapers.org/archive/WAYCAM.pdf> (Accessed 15 December 2024).

6. Kolodiziev, O.M. and Omelchenko, O.I. (2020), “Methodological and practical aspects of analyzing the borrowers' creditworthiness to minimize credit risks faced by banks”, *Publishing house of the Bronislaw Markiewicz State Higher School of Technology and Economics in Jaroslaw*, pp. 117-134.

7. Bai C., Shi B., Liu F. and Sarkis J. (2019), “Banking credit worthiness: Evaluating the complex relationships”, *Omega*, vol. 83, pp. 26-38.

8. Caplinska, A. and Tvaronavičienė, M. (2020), "Towards sustainability of financial system via complex assessment of borrower's creditworthiness", *Journal of Security & Sustainability*, vol. 9 (4), Available at: <https://typeset.io/pdf/towards-sustainability-of-financial-system-via-complex-4m1z2bubfx.pdf>, (Accessed 15 December 2024). DOI: 10.9770/jssi.2020.9.4(23)

9. Wasilewska, N., Wasilewski, M. and Zabolotnyy, S. (2018), "The enterprise's financial condition assessment as a component of its creditworthiness", *Problemy Rolnictwa Światowego*, vol. 18, no. 4 (en), Available at:

https://www.researchgate.net/publication/330695179_The_Enterprise's_Financial_Condition_Assessment_as_a_Component_of_its_Creditworthiness, (Accessed 15 December 2024). DOI: 10.22630/PRS.2018.18.4.137.

10. Koliesnichenko, A. and Wu, L. (2024), "Diagnostic methods of the company's creditworthiness", Available at: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7cc83bdf-6999-45bd-b477-a2dd0e44efb8/content> (Accessed 15 December 2024).

11. Ubarhande, P., and Chandani, A. (2021), "Elements of Credit Rating: A Hybrid Review and Future Research Agenda", *Cogent Business & Management*, vol. 8, Available at: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7cc83bdf-6999-45bd-b477-a2dd0e44efb8/content> (Accessed 15 December 2024).

12. Corazza, M., Funari, S., and Gusso, R. (2016), "Creditworthiness evaluation of Italian SMEs at the beginning of the 2007-2008 crisis: An MCDA approach", *North American Journal of Economics and Finance*, vol. 38, pp. 1-26.

13. Binda, J, Prokopenko, M, Ramskyi, A, Shuplat, O., Halan, L. and Mykhaylenko, D. (2020), "Assessment of investment attractiveness of industrial enterprises", *International Journal of Management (IJM)*, vol. 11, no. 2, pp. 27-35, Available at: <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=2> (Accessed 15 December 2024).

14. Shevchenko, D. and Godwin, E.I. (2018), "The effects of behavioral factors on the creditworthiness of small-scale enterprises: Fractal Approaches for Modeling Financial Assets and Predicting Crises", *IGI Global*, pp. 100-114.
15. Borish, M.S. (2020), "SME creditworthiness and financing: Firm size effects", Abstract of Ph.D. dissertation, Carleton University, DOI: <https://doi.org/10.22215/etd/2020-14276> (Accessed 12 January 2025).
16. National Bank of Ukraine (2025), Resolution "On approval of the Regulation on determining by Ukrainian banks the amount of credit risk for active banking operations", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text> (Accessed 12 January 2025).
17. The Basel Committee on Banking Supervision. (2025), "International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework Comprehensive version", Available at: <https://www.bis.org/publ/bcbs128.pdf> (Accessed 12 January 2025).
18. Hidulian, A. (2012), "Improving the methodology for assessing the borrower's creditworthiness", *Visnyk NBU*, vol. 1, pp. 53-58.
19. Moroz, A.M. (2008), *Bankivs'ka entsyklopediia* [Banking Encyclopedia], Elton, Kyiv, Ukraine.
20. Halasiuk, V. (2007), "Assessing the creditworthiness of borrowers: what do we assess?", *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy*, vol. 5, pp. 54-56.
21. Lahutin, V.D. (2000), *Kredytuvannia: teoriia i praktyka* [Lending: theory and practice], Znannia, KOO, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 03.02.2025 р.